

ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ЗАВЪРШИЛИ С ОСЪЖДАНЕ, И ОСЪДЕНИ ЛИЦА ПРЕЗ ВТОРОТО ШЕСТМЕСЕЧИЕ НА 2013 ГОДИНА (ПРЕДВАРИТЕЛНИ ДАННИ)

По предварителни данни на Националния статистически институт през второто шестмесечие на 2013 г. с осъдителна присъда са приключили делата за 13 274 **извършени престъпления**.

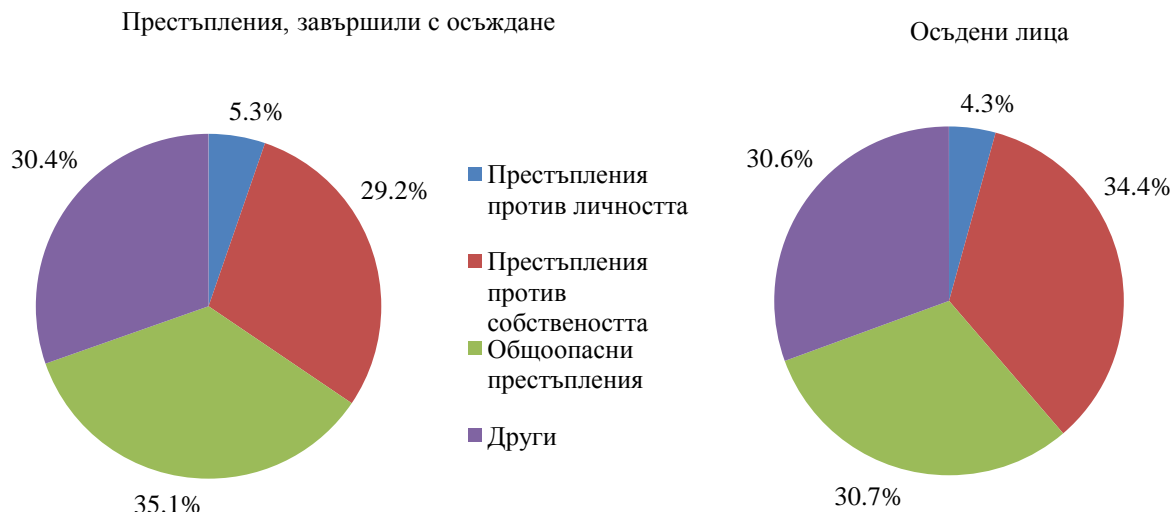
Броят на **обвиняемите лица** през второто шестмесечие на 2013 г. е 16 974, от които:

- с ефективна осъдителна присъда са приключили делата на 7 842 лица, или 46.2% от общия брой на обвиняемите;
- условно осъдени са 6 728 лица (39.6%);
- освободени от наказателна отговорност са 1 964 лица (11.6%);
- оправдателна присъда са получили 413 обвиняеми (2.4%);
- на 27 лица (0.2%) делата са прекратени.

Броят на **осъдените лица с влезли в сила присъди** е 14 570. Осъдените лица на възраст 14 - 17 години са 777, или 5.3% от общия брой на осъдените лица.

През второто шестмесечие на 2013 г. най-големи са броят и относителният дял на **общоопасните престъпления**¹, завършили с осъждане - 4 654, или 35.1% от общия брой на наказаните престъпления. Осъдените за извършването на този вид престъпления лица са 4 468, или 30.7% от общия брой на осъдените лица (фиг. 1).

Фиг. 1. Структура на престъпленията, завършили с осъждане, и осъдените лица през второто шестмесечие на 2013 година

На второ място в структурата на престъпленията са тези **против собствеността**². С осъдителна присъда са приключили делата за 3 875 извършени престъпления (29.2%).

¹ В общоопасните престъпления се включват престъпленията, извършени по общоопасен начин или с общоопасни средства, по транспорта и съобщенията, против народното здраве и против околната среда, при използване на атомната енергия за мирни цели и други общоопасни престъпления.

² Престъпленията против собствеността включват: кражба и грабеж на имущество, присвояване, измама, изнудване, вещно укривателство, унищожаване и повреждане на имущество, злоупотреба на доверие.

Осъдените лица са 5 012, или 34.4% от общия брой на осъдените за второто шестмесечие на 2013 година.

За 1 423 престъпления против дейността на държавни органи, обществени организации и лица, изпълняващи публични функции, са осъдени 1 895 лица (13.0% от общия брой на осъдените лица).

С осъдителна присъда са приключили делата за 1 373 извършени престъпления против стопанството, или 10.3% от общия брой на наказаните престъпления. За тях са осъдени 1 435 лица (9.8%).

С осъждане са завършили 707 престъпления против личността (5.3%), за които са осъдени 636 лица.

С осъдителна присъда са приключили делата за 480 документни престъпления (3.6%) с 360 осъдени лица.

За извършени 762 други видове престъпления са осъдени 764 лица

Общопасни престъпления

- Сред общопасните престъпления най-големи са броят и относителният дял на престъпленията по транспорта и съобщенията, завършили с осъждане. Техният брой е 3 634, или 78.1% от общия брой на общопасните престъпления, завършили с осъждане. Осъдените за този вид престъпления са 3 557, или 79.6% от общия брой на лицата, осъдени за извършени общопасни престъпления.

- С осъдителна присъда за противозаконно отнемане на моторно превозно средство (МПС) са приключили 70 наказателни дела, като за този вид престъпления са осъдени 72 лица.

- За престъпления, свързани с наркотични вещества, са осъдени 637 лица. С осъдителна присъда са приключили делата за 709 престъпления от този вид.

Престъпления против собствеността

- Кражбите на имущество са най-разпространените сред престъпленията против собствеността. Завършилите с осъждане за кражби на имущество престъпления са 2 925, или 75.5% от завършилите с осъдителна присъда престъпления против собствеността. За този вид престъпления са осъдени 3 965 лица (79.1% от общия брой на осъдените за престъпления против собствеността).

- По своята правна и криминална характеристика грабежите са от най-тежките престъпления против собствеността. За извършени 307 грабежа на имущество са осъдени 402 лица (8.0% от общия брой на осъдените за престъпления против собствеността).

- С осъдителна присъда са приключили делата за 215 извършени измами. Броят на осъдените лица за този вид престъпления е 234 (4.7% от общия брой на лицата, осъдени за престъпления против собствеността).

- За унищожаване и повреждане на имущество са приключили с осъдителна присъда 185 престъпления и са осъдени 178 лица (3.6% от всички лица, осъдени за престъпления против собствеността).

Престъпления против личността

● Сред престъпленията против личността с най-голям брой са причинените телесни повреди. За причиняване на телесна повреда са завършили с осъдителна присъда 268 престъпления. Броят на осъдените лица за този вид престъпления е 262, или 41.2% от общия брой на осъдените лица за престъпления против личността.

● Лицата, осъдени за разврат, са 133, или 20.9% от общия брой на лицата, осъдени за престъпления против личността.

● За умишлени убийства (довършени и опити) са осъдени 46 лица, а за изнасилване и за опит за изнасилване - 48 лица.

● За трафик на хора са завършили с осъдителни присъди 52 наказателни дела, като осъдените лица за този вид престъпления са 31.

Осъдени лица за други видове престъпления

Сред престъпленията против дейността на държавни органи, обществени организации и лица, изпълняващи публични функции, с най-голям относителен дял са осъдените лица за извършени престъпления против реда на управлението - 93.4% (1 769 лица). От тях за незаконно преминаване през границата са осъдени 1 593 лица, а за превеждане през границата - 113 лица. Най-нисък е относителният дял на осъдените лица за подкуп - 2.5% (47 лица).

При престъпленията против стопанството с най-големи брой и относителен дял са осъдените лица за извършени престъпления против отделни стопански отрасли - 1 106 лица (77.1%), следват осъдените за престъпления против митническия режим - 175 лица (12.2%), и за престъпления против паричната и кредитната система - 145 лица (10.1% от общия брой осъдени лица за престъпления против стопанството).

Повече от половината (57.0%) от осъдените лица за извършени престъпления против реда и общественото спокойствие са за хулигански прояви (143 лица).

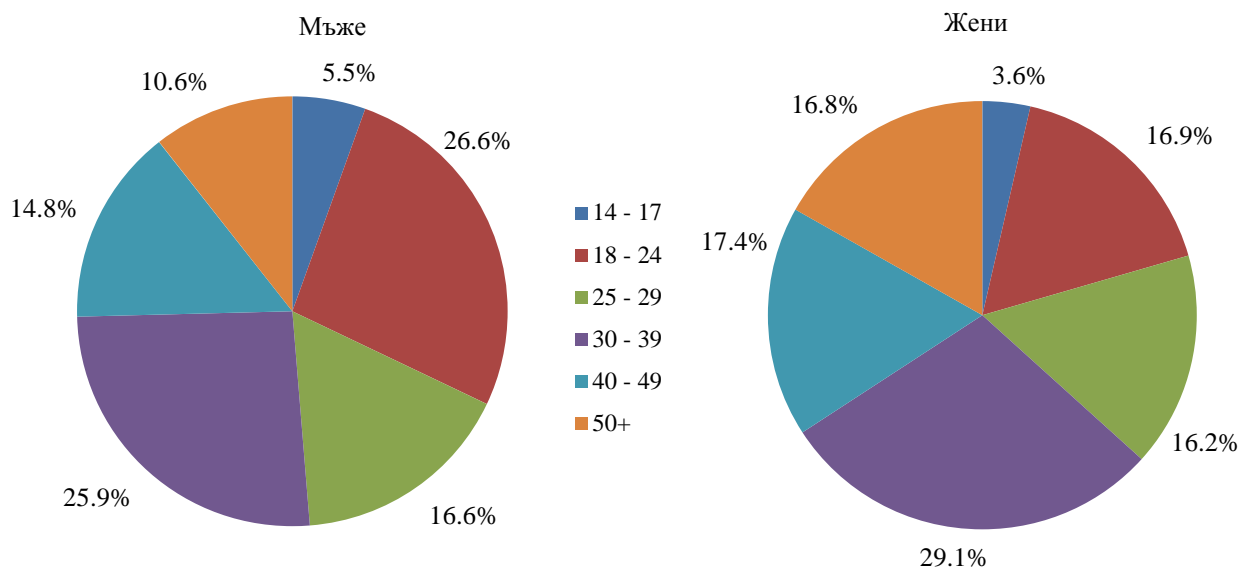
Осъдени лица по пол

Разпределението на осъдените лица по пол е следното:

● Броят на осъдените мъже е 13 376, или 91.8% от общия брой на осъдените лица. С най-високи брой и относителен дял са осъдените мъже във възрастовите групи 18 - 24 години и 30 - 39 години - съответно 26.6 и 25.8% от общия брой на осъдените мъже.

● Осъдените жени са 1 194 с относителен дял 8.2%. Най-голям е делът на осъдените жени във възрастовите групи 30 - 39 години и 40 - 49 години - съответно 29.1 и 17.4%.

Фиг. 2. Структура на осъдените лица по пол и възраст през второто шестмесечие на 2013 година

Осъдени лица по възраст

- Най-големи са броят и относителният дял на осъдените лица на възраст 30 - 39 години - 3 804 лица, или 26.1% от общия брой на осъдените.
- На второ място са осъдените лица на възраст 18 - 24 години - 3 763 лица, или 25.8%.
- Осъдените лица на възраст 25 - 29 години са 2 416, или 16.6%.
- Осъдените лица на възраст 40 - 49 години са 2 186, или 15.0%.
- Осъдените лица на 50 и повече навършени години са 1 624, или 11.2%.
- Най-малки са броят и делът на осъдените лица на възраст 14 - 17 години - 777 лица, или 5.3% от общия брой на осъдените.

Осъдени лица по наложени наказания

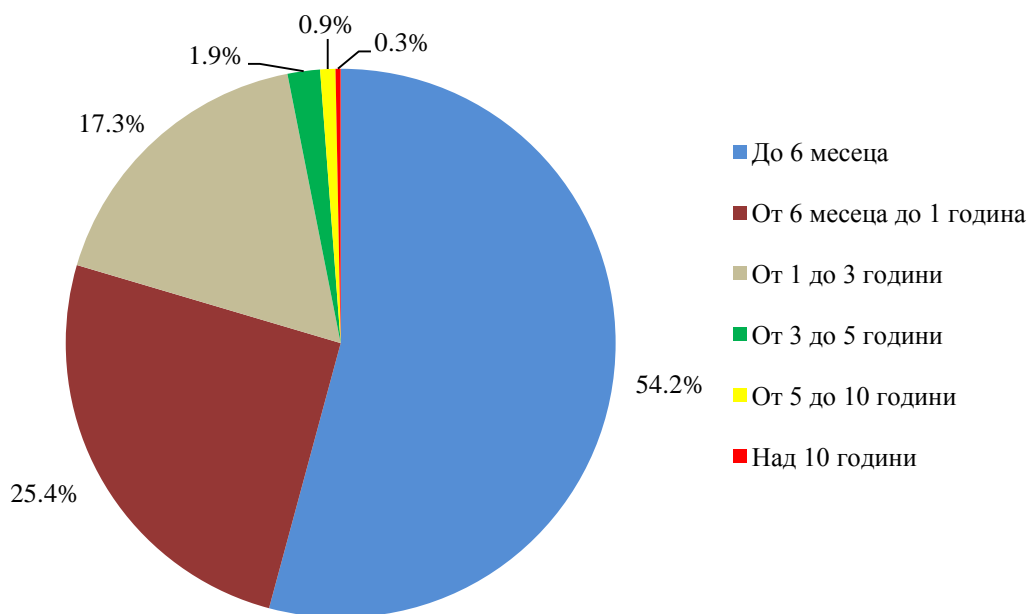
Лицата, осъдени на лишаване от свобода през второто шестмесечие на 2013 г., са 9 600, или 65.9% от общия брой на осъдените лица. От тях с най-големи брой и относителен дял са осъдените на лишаване от свобода до 6 месеца - 5 208 лица (54.3%), следват осъдените на лишаване от свобода от 6 месеца до 1 година - 2 434 лица (25.4%), на лишаване от свобода от 1 до 3 години - 1 664 лица (17.3%), на лишаване от свобода от 3 до 5 години - 183 лица (1.9%) (фиг. 3). С лишаване от свобода от 5 до 15 години са наказани 98 лица (1.0%), а от 15 до 30 години - 13 лица (0.1%).

Наказанието „доживотен затвор“ е наложено на две лица.

Наказанията „пробация“ и „глоба“ са наложени съответно на 4 333 и 463 лица (29.7 и 3.2% от общия брой на осъдените лица).

Фиг. 3. Структура на осъдените на лишаване от свобода лица през второто шестмесечие на 2013 година

Методологични бележки

Статистическите данни за престъпленията, завършили с осъждане, обвиняемите и осъдените лица са на базата на шестмесечни данни, получавани от районните, окръжните, военните съдилища и от Специализирания наказателен съд.

Обект на наблюдението е дейността на районните и окръжните съдилища по наказателните дела от общ, частен и административен характер. От 1998 г. е включена и информация за дейността на военните съдилища, а от 2012 г. - и за дейността на Специализирания наказателен съд. Не е включена информация за резултатите от дейността на Върховния касационен съд. В броя на престъпленията, завършили с осъждане, обвиняемите и осъдените лица за шестмесечието не са включени данните от Прокуратурата на Република България - Националната следствена служба.

Единици на наблюдение са престъпленията, завършили с осъждане, и осъдените лица с влезли в сила присъди.

В броя на престъпленията и осъдените лица за даден отчетен период се включват тези, на които присъдата е влязла в сила през същия период.

В броя на осъдените лица се включват всички осъдени лица на някакво наказание, включително и условно осъдените.

В броя на престъпленията, завършили с осъждане, се включват всички престъпления, завършили с осъждане, независимо дали са извършени от едно или повече лица.

Възрастта на осъдените лица е посочена в навършени години към момента на извършване на престъплението. Непълнолетните са навършили 14 години, но не са навършили 18 години.

Осъдените непълнолетни лица се включват в общия брой на осъдените лица.

Повече информация и данни за престъпленията, завършили с осъждане, обвиняемите и осъдените лица могат да бъдат намерени на интернет страницата на НСИ - <http://www.nsi.bg>.

Приложение

Таблица 1

Престъпления, завършили с осъждане, и осъдени лица през
второто шестмесечие на 2012 и 2013 година¹

(Брой)

Вид на престъплението	2012			2013 ²		
	шестмесечие			шестмесечие		
	II			II		
	престъпления, завършили с осъждане	осъдени лица		престъпления, завършили с осъждане	осъдени лица	
общо		в т.ч. непълнолетни	общо		в т.ч. непълнолетни	
Общо³	14262	15942	961	13274	14570	777
в това число:						
Престъпления против личността	809	774	48	707	636	44
от тях:						
Умишлено убийство (довършено и опит)	55	57	4	46	46	4
Причиняване на телесна повреда	381	383	16	268	262	18
Разврат в т.ч. изнасилване (довършено и опит)	139	135	26	138	133	19
35	35	3	41	48	4	
Престъпления против правата на гражданите	104	102	5	78	94	6
Престъпления против брака, семейството и младежта	451	440	4	368	360	2
Престъпления против собствеността	4614	6270	765	3875	5012	577
в това число:						
Кражба	3526	5095	663	2925	3965	484
Грабеж	363	443	80	307	402	70
Присвояване	84	83	1	53	50	-
Измама	257	276	5	215	234	4
Изнудване	12	16	-	16	10	2
Унищожаване и повреждане на имущество	184	170	8	185	178	10

¹ С влезли в сила присъди.

² Предварителни данни.

³ Вкл. осъдените лица за престъпления, извършени в чужбина.

Таблица 1

Престъпления, завършили с осъждане, и осъдени лица през
второто шестмесечие на 2012 и 2013 година¹

(Продължение)

(Брой)

Вид на престъплението	2012			2013 ²		
	шестмесечие			шестмесечие		
	II			II		
	престъпления завършили с осъждане	осъдени лица		престъпления, завършили с осъждане	осъдени лица	
общо		в т.ч. непълнолетни	общо		в т.ч. непълнолетни	
Престъпления против стопанството	1319	1401	14	1373	1435	15
в т.ч. против митническия режим (контрабанда)	114	130	-	163	175	1
Престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната система	75	67	-	71	58	-
Престъпления против дейността на държавни органи, обществени организации и лица, изпълняващи публични функции	914	1174	46	1423	1895	80
в това число:						
Незаконно преминаване през граница	620	856	44	1137	1593	76
Превеждане през граница	64	101	1	81	113	2
Подкуп	55	52	-	44	47	-
Документни престъпления	564	464	6	480	360	2
Престъпления против реда и общественото спокойствие	288	306	9	243	251	5
в т.ч. хулиганство	186	197	8	154	143	3

¹ С влезли в сила присъди.² Предварителни данни.³ Вкл. осъдените лица за престъпления, извършени в чужбина.

Таблица 1

**Престъпления, завършили с осъждане, и осъдени лица през
второто шестмесечие на 2012 и 2013 година¹**

(Продължение и край)

(Брой)

Вид на престъплението	2012			2013 ²		
	шестмесечие			шестмесечие		
	II			II		
	престъпления завършили с осъждане	осъдени лица		престъпления, завършили с осъждане	осъдени лица	
общо		в т.ч. непълнолетни	общо		в т.ч. непълнолетни	
Общопасни престъпления	5118	4936	64	4654	4468	46
в това число:						
Палеж	45	42	4	28	29	4
Незаконно производство, притежаване и използване на оръжие, взривове и боеприпаси	248	215	1	198	159	1
Престъпления по транспорта и съобщенията	4085	4008	18	3634	3557	10
Противозаконно отнемане на МПС	99	107	17	70	72	13
Престъпления, свързани с наркотици	613	537	23	709	637	18
Военни престъпления	2	3	-	2	1	-

¹ С влезли в сила присъди.² Предварителни данни.³ Вкл. осъдените лица за престъпления, извършени в чужбина.

Таблица 2

Осъдени лица по пол и възраст през второто шестмесечие на
2012 и 2013 година¹

Пол Възраст	(Брой)	
	2012	2013 ²
	шестмесечие	
	II	II
Общо³	15942	14570
Мъже	14729	13376
Жени	1213	1194
Непълнолетни лица (14 - 17 г.)	961	777
Мъже	918	734
Жени	43	43
Пълнолетни лица (18 и повече години)	14981	13793
Мъже	13811	12642
Жени	1170	1151
18 - 24	4105	3763
Мъже	3895	3561
Жени	210	202
25 - 29	2707	2416
Мъже	2519	2223
Жени	188	193
30 - 39	4112	3804
Мъже	3770	3457
Жени	342	347
40 - 49	2355	2186
Мъже	2134	1978
Жени	221	208
50 и повече	1702	1624
Мъже	1493	1423
Жени	209	201

¹ С влезли в сила присъди.

² Предварителни данни.

³ Вкл. осъдените лица за престъпления, извършени в чужбина.

Таблица 3

Осъдени лица по наложени наказания през
второто шестмесечие на 2012 и 2013 година¹

Наложени наказания	(Брой)	
	2012	2013 ²
	шестмесечие	
	II	II
Общо³	15942	14570
в т.ч. условно осъдени	7283	6728
Лишаване от свобода - общо	10493	9600
До 6 месеца	5261	5208
От 6 месеца до 1 година	2949	2434
От 1 до 3 години	1914	1664
От 3 до 5 години	249	183
От 5 до 10 години	93	82
От 10 до 15 години	20	16
Над 15 години	7	13
Доживотен затвор	4	2
Доживотен затвор без замяна	-	-
Глоба	497	463
Пробация	4783	4333
Други	165	172

¹ С влезли в сила присъди.

² Предварителни данни.

³ Вкл. осъдените лица за престъпления, извършени в чужбина.